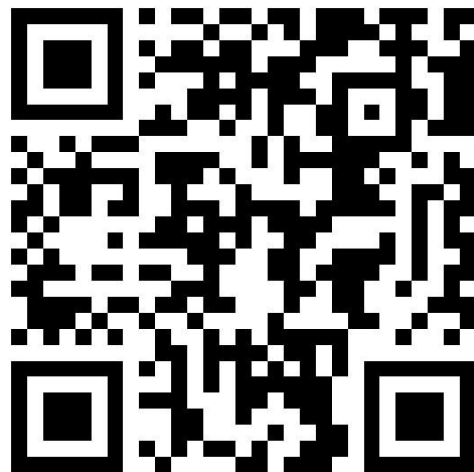

Jaarverslag 2021

COPD & Astma Huisartsen Advies Groep

INHOUD

Inleiding	3
Missie en visie.....	3
Organisatie CAHAG.....	3
Deelnemers	4
Financieel.....	4
Bestuur.....	5
Activiteiten 2021	5
Terugblik deskundigheidsbevordering.....	5
Terugblik ondersteuning bij implementatie van astma/COPD richtlijnen.....	7
Terugblik advisering met betrekking tot opstellen richtlijnen en consensustrajecten	8
Terugblik netwerkfunctie	8
Terugblik vertegenwoordiging van beroepsgroep en samenwerking met externen.....	9
Terugblik bevorderen van wetenschappelijk onderzoek binnen de eerstelijns astma/COPD-zorg.....	10
Terugblik opstellen plan voor efficiënte interne en externe Communicatie	10

INLEIDING

CAHAG zet zich in voor het bevorderen van astma/COPD-zorg in de eerste lijn. In dit jaarverslag brengen wij de lezer op de hoogte van onze activiteiten in het jaar 2021.

MISSIE EN VISIE

MISSIE VAN CAHAG

Vanuit de achtergrond dat CAHAG een huisartsgeneeskundige expertgroep is op het gebied van astma/COPD zorg ziet CAHAG als haar missie:

“het bevorderen van de kwaliteit van de zorg voor mensen met astma en COPD, vanuit huisartsgeneeskundig perspectief en expertise”.

VISIE VAN CAHAG

CAHAG wil deze missie realiseren door:

- activiteiten te organiseren met betrekking tot deskundigheidsbevordering, implementatie en onderzoek.
- het vormen van een netwerk van huisartsgeneeskundige/eerstelijns experts op het gebied van astma en COPD.
- samenwerking met andere expertgroepen/organisaties/disciplines met betrekking tot astma en COPD-zorg in binnen- en buitenland.

KERNTAAK CAHAG

CAHAG ziet als haar kerntaak de deskundigheidsbevordering en ondersteuning van alle medewerkers binnen de huisartsenpraktijk met betrekking tot astma en COPD zorg. Daarbij is voor de CAHAG de relatie met de beroepsverenigingen (in het bijzonder NHG) een centraal uitgangspunt.

ORGANISATIE CAHAG

Voor een overzicht van de organisatiestructuur van de CAHAG wordt verwezen naar het aparte document *Organisatiestructuur CAHAG*.

DEELNEMERS

CAHAG heeft op 31 december 2021, 98 deelnemers (kaderhuisartsen, wetenschappers en buitengewone deelnemers). Deelnemers die geen actieve bijdrage leveren aan de CAHAG-activiteiten betalen een financiële bijdrage. Deelnemers die een actieve bijdrage leveren aan CAHAG-activiteiten zijn hiervan vrijgesteld.

In 2015 is de mogelijkheid tot 'buitengewone deelname' ingesteld voor niet-huisartsen die tevens geen functie als wetenschapper op het gebied van huisartsgeneeskundige astma/COPD zorg bezitten.

Ondertussen zijn er 7 van de 98 deelnemers buitengewoon. Hier zijn wel voorwaarden aan gesteld:

- werkzaam binnen de eerste lijn als praktijkverpleegkundige/praktijkondersteuner/longverpleegkundige/longfunctieanalist/astma/COPD consulente/verpleegkundig specialist
- jarenlange ervaring binnen de astma en COPD zorg in de regio en/of landelijk (betrokken bij LAN; ontwikkelen van standaarden en richtlijnen, betrokken bij CAHAG, het geven van a/c scholingen, etc.)
- niet meer dan 10% van de CAHAG-deelnemers is buitengewoon lid.
- een buitengewone deelnemer kan eind 2021 nog geen lid worden van het bestuur

FINANCIIEEL

De inkomsten van CAHAG zijn afkomstig uit:

- Deelnemersbijdragen
- Verkoop van scholingen, inschrijvingen scholingsevenementen
- Projectsponsoring: Dit geschiedt middels multisponsoring door diverse farmaceutische bedrijven. Hierbij kent de CAHAG hoofd- en subsponsors. Hoofdsponsors waren in 2021 Boehringer Ingelheim, AstraZeneca en Chiesi. Subsponsors waren GlaxoSmithKline, en Teva. Specifieke onderdelen werden gesponsord door ALK.

Het financieel jaaroverzicht 2021 is nog niet beschikbaar en wordt als apart document toegevoegd.

BESTUUR

Het bestuur bestaat per ultimo 2021 uit:

- Jiska Snoeck-Stroband, voorzitter
- Lisette van den Bemt, penningmeester
- Niels Chavannes, vicevoorzitter, wetenschap
- Ingrid Looijmans, wetenschap
- Wim Oomen, onderwijs (tot november 2021)
- Maret Zonneveld, secretaris, implementatie
- Jean Muris, PR en communicatie

ACTIVITEITEN 2021

Als jaarlijks terugkerende speerpunten voor 2021 zijn geformuleerd:

1. Deskundigheidsbevordering van alle medewerkers binnen de huisartsenpraktijken.
2. Ondersteuning bij implementatie van astma/COPD richtlijnen en standaarden
3. Advisering met betrekking tot opstellen richtlijnen, standaarden en consensustrajecten
4. Netwerkfunctie voor CAHAG-leden
5. Vertegenwoordiging van beroepsgroep en samenwerking met externen
6. Bevorderen van wetenschappelijk onderzoek binnen de eerstelijns astma/COPD-zorg
7. Efficiënte interne en externe communicatie.

Speerpunten specifiek voor 2021 waren

- Digitalisering scholing
- Standpunten (spirometrie tijdens COVID, COVID-19 bij longziekten)
- Nieuwe scholingen
- Interne nieuwsbrief

Hieronder zullen we per speerpunt terugblikken op de resultaten van de voorgenomen acties.

TERUGBLIK DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

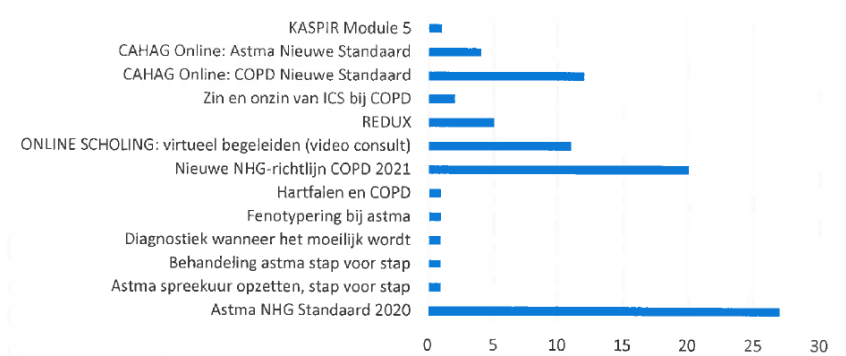
Jaarlijks

Op het gebied van deskundigheidsbevordering van alle medewerkers binnen de huisartspraktijken heeft CAHAG in 2021 de volgende activiteiten ontplooid.

- De organisatie van de CAHAG-conferentie (14 januari 2021). Gezien de COVID-maatregelen heeft deze conferentie ditmaal online plaats gevonden.
- Onze vaste tweedaagse nascholing Adembenemend voor HA/POH, gericht op implementatie, is in 2021 door COVID-19 niet door gegaan. Wel is door de Adembenemendcommissie in samenwerking met KOH tweemaal een online meeting georganiseerd op 8 en 20 april.
- Jaarlijks organiseren we tweemaal een CAHAG-cursus, een eendaagse nascholing, gericht op werk POH/HA. De eerste van dit jaar heeft plaats gevonden op 10 juni online. De tweede zou in het najaar en live georganiseerd worden. Deze is in verband met een toename van COVID ook omgezet naar een online versie. Beide dagen werden goed bezocht en beoordeeld.

- KASPIR onderhoud: Kaspir 5 heeft een update gehad. Door COVID is het blazen van longfuncties in de huisartsenpraktijk geminimaliseerd en is de vraag naar deze training afgenomen hoewel in oktober een live training is gegeven.
- CASPIR:
 - Inhoudelijk zijn de presentaties van de CASPIR-cursus geactualiseerd in overeenstemming met de aangepaste ATS/ERS richtlijnen uit 2019 en de herziene NHG-Standaarden astma en COPD. De aanpassing van Module 1 van de CASPIR-cursus m.b.t. de nieuwe standaarden is nog in bewerking. 520 Deelnemers hebben deze module gevolgd. Modules 2 t/m 5 zijn geactualiseerd. Ook het ROER formulier is aangepast. Er is een start gemaakt met een actualisatie van de docentenhandleiding.
 - Slechts 16 nascholingen werden gegeven. De praktische uitvoering van spirometrie in een grote groep vormde een beperking. Ook stages bij een longfunctieafdeling en het opbouwen van een portfolio ging niet. Module 6 werd frequent online gegeven, in totaal 62 nascholingen. CASPIR online trok 916 deelnemers.
 - Er zijn twee nieuwsbrieven uitgegaan naar CASPIR-cursisten.
 - Train de trainer werd in 2021 online gegeven voor kaderhuisartsen.
 - Het CASPIR youtube-filmpje met instructies voor het herstarten van spirometrie is 3500 keer online bekeken.
- Daarnaast is er een breed aanbod aan CAHAG-scholingen, deels online. Deze zijn door derden (onder andere zorggroepen) te bestellen. Op de eigen Moodle omgeving zijn twee scholingen beschikbaar gekomen in 2021: over longaanvallexacerbatiemanagement (REDUX) en persoonsgerichte zorg voor kinderen met astma. In de afgelopen jaren zien we toenemend vraag naar ONLINE scholingen. Duidelijk is dat vooral scholingen over de nieuwe standaarden in trek zijn (zie figuur). Deze zijn in de vorm van een webinar gegeven: kleine groepjes met veel ruimte voor interactie.
- Er is gewerkt aan een uniformere uitstraling van onze (online) scholingen en een doorontwikkeling ervan online scholingen naar een hoger niveau.
- We hebben een inhoudelijke bijdrage geleverd aan Kaderopleiding Astma en COPD. De commissie heeft zich dan ook intensief beziggehouden met advisering over de uitvoering van spirometrie in de eerste lijn. Wij kregen hierbij ondersteuning vanuit de tweede lijn.
- Gaandeweg werd duidelijk dat spirometrie in de eerste lijn, net als in de tweede lijn, heel goed mogelijk is met de juiste voorzorgen, waarvan de belangrijkste zijn: Gebruik van een filter, een neusklem voor eenmalig gebruik, een spatscherm, beschermingsmateriaal voor de uitvoerder en voldoende ventilatie na de uitvoering. De benodigde ventilatie bleek moeilijk te kwantificeren, we verwijzen hiervoor naar de LHV-bouwadviezen.

Nascholingen onderwijsbank 2021

Nieuw in 2021

- Het aantal afgenomen scholingen is duidelijk toegenomen.
- Daarnaast is een aantal nieuwe scholingen gelanceerd.
 - REDUX, webinar astma en COPD, bijdrage aan NHG elearning astma en COPD
 - Train de (online) teacher voor kaderartsen die scholing geven (26 mei, 8 juni en 8 juli)
- Digitalisering CASPIR: Er werd een begin gemaakt met een digitale leeromgeving, waarmee het drukken en versturen van cursus klappers verleden tijd wordt.

TERUGBLIK ONDERSTEUNING BIJ IMPLEMENTATIE VAN ASTMA/COPD RICHTLIJNEN

In 2021 zijn drie POH-ers lid geworden van de implementatie-commissie. Maret Zonneveld heeft haar voorzitterstaak overgedragen aan Paul de Vries. De commissie heeft zich met de volgende activiteiten bezig gehouden:

- We hebben een analyse gedaan van de teksten in Thuisarts over inhalatie-instructie en verbeterpunten aangedragen bij NHG.
- Er is een infographic gemaakt om het begrip variabiliteit te verhelderen. Deze is toe gevoegd aan onze scholingen en gepubliceerd in CAHAG-bulletin en het handboek Astma en COPD in de huisartsenpraktijk.
- Er is gesignaleerd dat wat betreft het begrip restrictie er een verschil is tussen ideeën om andere vormen van VC bepaling te gebruiken en de tekst zoals die in de standaard COPD staat. Dit is afgestemd met de Caspir commissie zodat hiermee in onze scholingen rekening gehouden kan worden.
- Er is gesignaleerd dat het niet mogelijk is om provocatietesten aan te vragen in de eerstelijns. Dit is aangekaart in het bestuurlijk overleg CAHAG-NHG.
- We zijn begonnen met een oriëntatie op knelpunten bij de zorg voor longaanvallen zowel binnen de huisartsenpraktijk als transmuraal
- De commissie heeft een bijdrage geleverd aan de volgende projecten door deelname aan werkgroepen of commentaaronde:
 - NHG Standaarden Covid en Astma bij kinderen
 - NHG inhalatorenproject: een lid van de implementatiecommissie heeft deelgenomen aan de NHG-werkgroep waarin alle inhalatoren die in Nederland beschikbaar zijn, zijn beoordeeld op de aan- of afwezigheid van belangrijke kenmerken (bijvoorbeeld aanwezigheid van teller, principe van uniformiteit, milieubelasting)

- NHG-Handboek Astma en COPD in de huisartsenpraktijk: drie CAHAG-leden waren de auteurs van dit handboek (voorheen het NHG-protocollenboek Astma en COPD)
- Longaanval actieplan Astma van het Longfonds: een lid van de implementatiecommissie zit in de commissie die een longaanval actieplan ontwikkelt voor volwassen astmapatiënten (vergelijkbaar met het COPD longaanval actieplan).
- NHG-leidraad ziekte specifieke overzichten. Schriftelijke bijdrage aan de richtlijn met als beoogd doel een eenvoudige presentatie in het HIS van de status van een chronisch zieke patiënt (waaronder astma en COPD).
- Leidraad stoppen ICS bij COPD.
- CCQ-graphic: In 2020 is een grafische versie ontwikkeld van de CCQ ten behoeve van patiënten met lage gezondheidsvaardigheden. Een lid van de implementatiecommissie neemt deel aan de projectgroep. In 2021 is onderzoek gedaan t.b.v. validatie.
- Een landelijk inventarisatie is uitgevoerd m.b.t. formularia.
- We hebben de samenwerking met IMIS gezocht teneinde problemen bij de controle van inhalatietechniek en ondersteuningsmateriaal beter onder de aandacht te brengen. Dit heeft geresulteerd in presentaties over de NHG-tabel inhalatoren en over de In-Check Dial op de netwerkdag in november.
- Advisering over nieuwe versies indicatoren Astma bij volwassenen en COPD
- Werkgroep zorginhoudelijke indicatoren benchmark InEen

TERUGBLIK ADVISERING MET BETREKKING TOT OPSTELLEN RICHTLIJNEN EN CONSENSUSTRAJECTEN

CAHAG is in 2021 betrokken geweest bij de volgende NHG-richtlijnen

- Nieuwe NHG-standaard COVID
- Richtlijn post-COVID
- Actualisatie van de NHG-standaard Astma voor kinderen
- Herziening NHG-Standaard COPD gepubliceerd april 2021

We hebben een adviserende rol gehad bij de LAN met betrekking tot

- Metaplan bevorderen therapietrouw
- Richtlijn Zorgpad werkgerelateerde longziekten
- Deelname richtlijn longaanval astma
- Verantwoord wisselen medicatie

adviserende rol overig

- KNMP richtlijn astma
- KNGF herziening richtlijn COVID
- IKNL Richtlijn Palliatieve zorg voor mensen met COPD.
- Werkgroep astma ketenzorg VGZ

TERUGBLIK NETWERKFUNCTIE

Jaarlijks

- Er zijn twee online netwerkdagen georganiseerd t.b.v. CAHAG-deelnemers op 21 mei en 18 november 2021.
- Er zijn dit jaar diverse digitale nieuwsbrieven verschenen.
- Er zijn zes klankbordbijeenkomsten georganiseerd.

- HAweb is door de CAHAG-deelnemers gebruikt als intern, besloten communicatiemiddel voor het organiseren van activiteiten, het uitwisselen van informatie en discussies.

TERUGBLIK VERTEGENWOORDIGING VAN BEROEPSGROEP EN SAMENWERKING MET EXTERNEN

Er wordt gewerkt aan een functionele en goede relatie met de huisartsenkoepels LHV, NHG en InEen. Afstemming en overeenkomsten op inhoud van standpunten en richtlijnen is een voorwaarde om gezamenlijk de kwaliteit van zorg in de huisartsenpraktijk te optimaliseren. Naast de hierboven al genoemde samenwerkingsactiviteiten heeft het CAHAG-bestuur structureel overleg met het LHV -en NHG bestuur:

- Er is elke zes weken standaard een bestuurlijk overleg geweest tussen de voorzitter van de CAHAG, de aandachtsfunctionaris NHG voor Astma/COPD en een MT-lid van het NHG. Regelmatig contact tussen CAHAG en NHG op bestuurlijk vlak is een randvoorwaarde om de samenwerking meer vorm te geven. Naast het standaard overleg vindt regelmatig ad hoc overleg plaats met de CAHAG-voorzitter naar aanleiding van actuele thema's.
- Er is normaal gesproken jaarlijks een bestuurlijk overleg met NHG, LHV en vertegenwoordigers vanuit DiHAG en CAHAG. In verband met COVID heeft dit overleg niet plaats gevonden. Wel heeft het jaarlijks structureel overleg plaats gevonden tussen CAHAG en LHV.
- NHG is, in samenwerking met LHV, InEen en IOH in 2021 gestart met een project om beter beeld te krijgen op de positionering van de kaderhuisarts in Nederland en de consequenties die dit heeft voor de kaderopleiding en relatie met expertgroepen. Vanuit het bestuur is bijgedragen aan dit project.
- Ineen: Er is een structurele samenwerking met InEen ten behoeve van de jaarlijkse benchmark astma, COPD, stoppen met roken.

CAHAG werkt samen met andere partijen die betrokken zijn bij de zorg voor patiënten met astma en COPD. CAHAG-deelnemers zijn in goed overleg met NHG, LHV en InEen vertegenwoordigd in commissies van verschillende externe partijen:

- Zorginstituut Nederland: samenwerking in 2021 aan het verbeter signalement zorgtraject astma.
- LAN: Bestuurszetel CAHAG binnen LAN-bestuur. Deelname CAHAG-leden aan verschillende LAN-werkgroepen (goed gebruik inhalatiemedicatie, feiten en cijfers longziekten, nieuw waren de deelcommissies vrij ademen akkoord, COPD en hartfalen, beroeps longziekten, palliatieve zorg COPD en preferentie beleid inhalatoren. Doorlopend waren de deelcommissies: ernstig astma, zorgpad Longaanval, zuurstofgebruik en implementatie ziektelastmeter).
- Taskforce rookvrij opgroeien /Partnership Stop met Roken waarbij sinds 2021 een CAHAG-bestuurslid is bestuurslid is geworden van het Partnership.
- IMIS: CAHAG-bestuurslid is bestuurslid bij Stichting IMIS.
- Longfonds (actieplan kinderen met astma, kader regionale formularia, wetenschappelijke adviescommissie).
- Vertegenwoordiging in NRS.
- Vertegenwoordiging in IPCRG.
- NRS/NVALT.

In 2021 is een algemeen format opgesteld met aandachtspunten bij het vertegenwoordigen van CAHAG in externe gremia.

TERUGBLIK BEVORDEREN VAN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK BINNEN DE EERSTELIJNS ASTMA/COPD-ZORG

In 2021 is vanuit de CAHAG aan verschillende wetenschappelijke projecten een bijdrage geleverd, te weten:

- Organisatie CAHAG-conferentie januari 2021
- CAHAG biedt een podium aan wetenschappers d.m.v. publicatie in CAHAG-bulletin. Onderwerpen die aandacht hebben gekregen in het CAHAG-bulletin 2021 zijn:

Nummer 1:

Reversibiliteit of variabiliteit bij het stellen van de diagnose astma
In-Check DIAL G16: een hulpmiddel om patiënten te leren hoe ze hun inhalator correct en met de wenselijke inhalatiekracht gebruiken
HitnRun: een mobiele game om jongeren te helpen om te stoppen met roken
Ontwikkeling van de Astma app

Nummer 2:

Herziene NHG-Standaard COPD: een overzicht van de wijzigingen
Astma/COPD-consult tijdens COVID-19
Immunotherapie bij allergische rinitis en allergisch astma

Nummer 3:

Palliatieve zorg met compassie voor patiënten met COPD
Werken met een longaanvalplan REducing Delay through edUcation on eXacerbations (REDUX) in patients with COPD: een pilot-studie
Online astma-/COPD-consulten: een mooie toevoeging voor persoonsgerichte zorg

- We hebben onderzoekers uitgenodigd voor een bijdrage aan onze netwerkdagen.
- CAHAG ontvangt veel verzoeken voor deelname aan onderzoek op het gebied van Astma en COPD, die we uitzetten onder onze leden.
- Overlegpartner NRS.
- CAHAG-leden hebben diverse artikelen over astma en COPD (mee) geschreven in diverse wetenschappelijke tijdschriften.

TERUGBLIK OPSTELLEN PLAN VOOR EFFICIËNTE INTERNE EN EXTERNE COMMUNICATIE

CAHAG draagt bij aan vele activiteiten om de longzorg binnen de eerste lijn in Nederland te optimaliseren. Het is belangrijk om onze leden en externe partijen goed en efficiënt te informeren over nieuws, activiteiten, standpunten, evenementen, etc. Dit heeft in 2021 extra aandacht gekregen. We hebben hiervoor speciaal een student Communicatiewetenschappen aangetrokken. Deze heeft diverse suggesties gedaan en verbeteringen (bijvoorbeeld ten aanzien van de interne nieuwsbrief) om duidelijker uit te dragen waar CAHAG voor staat en welke activiteiten we uitvoeren. In 2021 zijn verder de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Onderhoud CAHAG-website. Samen met de communicatie-medewerker is ook geanalyseerd hoe de website levendiger kan worden.
- Integratie cahagconferentie.nl in de CAHAG-website.
- Onderzoek in hoeverre we CAHAG-activiteiten met behulp van social media beter onder de aandacht kunnen brengen en acties om CAHAG-activiteiten via social media beter

onder de aandacht te krijgen. Op LinkedIn zijn we beter vindbaar. Dit heeft geleid tot de volgende resultaten:

- Totaal aantal volgers is gegroeid met 462 volgers
- LinkedIn pagina 3011 keer bezocht
- Content bekeken 22972 keer
- Interactie met content: 533 likes en 23 reacties
- De CAHAG-website is goed bezocht met gemiddeld 2000 a 3000 bezoekers per dag. De pagina's die het meest bezocht zijn; zijn de pagina's die te maken hebben met het uitvoeren van de spirometrie, de CASPIR-cursus en de standpunten. De COVID-standpunten zijn in 2021 1455 keer geraadpleegd.
- Er zijn veel vragen via de website binnen gekomen en beantwoord over het wel of niet uitvoeren van de spirometrie en de bijbehorende adviezen zoals het reinigen van de apparatuur en de ventilatiemogelijkheden in de huisartsenpraktijk.
- Het CAHAG-bulletin is driemaal verschenen en ingestoken bij H&W en TPO in een oplage van 14750 exemplaren bij H&W en 6100 oplagen van TpVO. Het [bulletin](#) is daarnaast op de CAHAG-website geplaatst ([link](#)) en daar 85 keer geraadpleegd.
- Door een aantal CAHAG-leden zijn praktijkgerichte publicaties gerealiseerd in o.a. Huisarts en Wetenschap, PW en PUF.